

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izbaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za ¼ leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLIII.

V Ljubljani, 4. mal. serpana 1890.

List 27.

Angelj moje domovine.

(Popéva Kamnarjev.)

(Kecec.)

Tigra, ris in kralj pušave —
Drug naj druga sreblje kri;
Al ponosni narod Slave
Vez naj vere obnovi.
Hej Slovani, bratje mili,
Isti duh in ista kri,
Kdaj se bomo že rešili
Grešne krivovernosti?
Hej Slovani, bratje mili,
Isti duh in ista kri!
Kdaj se bomo poljubili
V blagi pravovernosti?
Proč z razkoljstvom, starim vragom,
Ki nas muči toljko lét;
Proč z nepravim verskim blagom,
Ki nam skruni zakon svet! —
Vera mora edna biti,
Kakor je edin Gospod,
Kristus se ne dá deliti;
On edin je tam in tod!
Na podlagi vse resnice,
Temelj nji je Kristus sam,
Vsi podajmo si desnice,
Se rešit razkolnih zмам.
Bližajo se tehtni časi,
Po orožju sega svet;
Kaj bodočnost nam izkvasi,
Ni težavno razumet'.
Duh brezbožtva in zavisti
Je obsenčil selo, dvor,
Srečni narod je tajisti,
Ki mu ptuj je versk razpor.
Si okrepit' moč dostojno,

Ki krepost brez sloge ni,
Poljubimo krono trojno
Verske nezmotljivosti.
Prid'mo skupaj na gomilo
Svetih nam aposteljnov;
Pa se čudo bo zgodilo:
Bog nam dal bo blagoslov.
Živi, živi Cerkev prava,
Nezmotljivi nje Pastir!
Naj preide vsa zmotnjava,
Da en hlev je, en pastir.
Mir si išči, narod Slave,
V pravi veri, slavni rod!
Iz nad Sijonske višave
K slogi kliče te Gospod.
Vzdigni, vzdigni se z nižave,
Dolgo te morečih tmin;
Pridi v barko vere prave,
Ki jo kermi Jonov sin.
Ti si Peter, ti si „skala,“
(Kristus Petru govori)
„Nate moja moč zidala
Bode Cerkev večnih dni.“
Naj si pekel jo napada,
V prah pobija zlobni svet;
Ona ostaja vedno mlada,
Kot nevesta večnih lét.
V le-ti Cerkvi se objeti
Hiti, hiti, Slave rod:
V nji živeti in umreti,
Daj ti milost naš Gospod!
Rusi, Serbi in Bolgari
Ino druga ljudstva vsa,
O muditi se nikari,
V Kristusu združit' duha.
Vera mora edna biti,

Kakor je edin Gospod;
 Kristus se ne dá deliti,
 On edin je tam in tod.
 Vzdigni se zastava Slave,
 Kviško, kviško v večni Rim!
 Tam stoji nam Cerkev prava,
 Ki jo kermi Jonov sin. —
 Njemu dal je Kristus ključe
 Carstva vekovečnega;
 Zdaj Leon trinajsti jih suče
 V moči Svetega Duha.
 On je zvišan v vozataja
 Svetu samostojnega,
 Njega delovanje vgaja
 Volji Očeta večnega;
 Je postavljen za pastirja
 V versti sina Jonov'ga,
 Evangelij da razširja
 Po okrajnah vseh sveta.
 V njega čedi se objeti
 Si pozvoli Slave rod;
 V nji živeti in umreti,
 Daj ti milost naš Gospod!
 Rusi, Serbi in Bolgari
 Ino druga ljudstva vsa!
 O muditi se nikari,
 V Kristusu združiti duha!
 Vera mora edna biti,
 Kakor je edin Gospod;
 Kristus se ne da deliti,
 On edin je tam in tod.
 Vzdigni se zastava Slave
 Kviško, kviško v večni Rim;
 Tam stoji nam Cerkev prava,
 Ki jo vlada Jonov sin.
 V le-ti Cerkvi sta živela
 Svet' Ciril in svet' Metod;
 Brata sta si v srečo štela
 Kerščevat' slovanski rod.
 In na polju nju poklica,
 Djanja apostoljskega,
 Bila vdanost je vodnica
 Do Prestola rimskega. —
 Ž njim sta modro delovala
 Prave vere hišnika,
 Tek svoj srečno dokončala,
 Z večno krono venčana.
 V le-te Cerkve tihi raki
 Spavata Ciril, Metod;
 Ali duh njun nad oblaki
 Kliče v Rim Slovanski rod.
 Prid'mo, prid'mo na gomilo
 Svetih nam aposteljnov,
 Pa se čudo bo zgodilo:
 Svete sprave blagoslov.

Zapustivši zmote cesto,
 Nam pogubnih smertnih tmin,
 Prid'mo, prid'mo v sveto mesto,
 Glava mu je Jonov sin;
 Saj nevidno v njeni sredi
 Biva Kristus, Božji Sin.
 Rusi, Serbi in Bolgari
 Ino druga ljudstva vsa!
 O muditi se ne nikari
 V Kristusu združiti duha.
 Vzdigni se zastava Slave
 Kviško, kviško v večni Rim;
 Tam stoji nam Cerkev prava,
 Ki jo vlada Jonov Sin.
 Si okrepiti moč dostojno,
 Ki brez sloge moč še ni,
 Poljubimo krono trojno
 Verske nezmotljivosti.
 Prid'mo, prid'mo na gomilo
 Svetih nam aposteljnov;
 Pa se čudo bo zgodilo:
 Svete sprave blagoslov.

Živi, živi, Cerkev prava,
 Nezmotljivi nje Pastir;
 Naj preide vsa zmotnjava,
 Da ostane en Pastir!

Molitev.

Bog edinosti in sprave,
 Ki ti gnjus je vsak prepir;
 Vsmili se naroda Slave,
 Daj mu v veri slogo, mir!
 Pridi, pridi duh resnice,
 Od Očeta nam poslan,
 Ter prerodi zemlje lice
 V nezmotljive cerkve stan!
 Naj nam pride doba srečna;
 Naj nam ptuj je vsak prepir,
 Cerkev se razširi večna,
 Da en hlev je, en pastir.
 Apostoljska brata sveta,
 Svet' Ciril in svet' Metod,
 Za rojake svoje vneta
 Tu na zemlji in ondod;
 O, prosita nam Gospoda,
 Ki deli vsak dobri dar;
 Da se vsmili svoj'ga roda,
 Združi ga pred svoj oltar —
 O Marija, Božja Mati,
 Kneginja aposteljnov;
 Daj, o daj nam k slogi zlati
 Apostoljsk svoj blagoslov!
 Vojskovodja vojske svete,
 Vel'ki angelj Mihael!
 Zbiraj, brani volje vneta

Vseslavljanski Izrael:
 Da nam vzide doba srečna,
 Da nam ptuj je vsak prepír;
 Cerkev se razširi večna,
 Da en hlev je, en Pastir!

Dva zelo važna nauka,

ali:

delaj dobro, dokler živiš in daruj vsa dobra dela dušam v vicah.

(Dalje.)

Navedemo tudi tri velike združene nagibe, kateri zamorejo z Božjo pomočjo odstraniti v ljubečih sercih vse ovire in sebične pomislíke, ter pripraviti človeka k temu, da bode od zdaj naprej več storil za uboge duše v vicah, kakor pa doslej.

Pervi in največji nagib je ljubezen do Boga, to je, želja storiti kaj, kar je ljubo Bogu in njegovemu Sinu Jezusu Kristusu. Pomagati vernim dušam v vicah pa je gotovo Bogu dopadljivo, ker usmiljenje je ena prvih zapovedi vernega kristjana. Sicer pa je Kristus že tudi sam rekel: „Kar koli storite komu teh malih, meni storite.“

Pobožni Blozij pravi: „Gospodu je ravno tako všeč, če molimo za uboge duše in jim posvetimo tudi druga dobra dela, kakor da bi njega samega, če bi bil zapert v ječi, tolašili ali celo oprostili.“ Enako govori sv. Brigita: „Ako s svojo pripomočjo rešimo kako dušo z vic, je to našemu Gospodu Jezusu Kristusu prav tako ljubo, kakor če bi rešili njega samega. In ob svojem času povernil nam bode obilno dobroto, katero smo mi kedaj njemu skazali.“

Zato je papež Benedikt XIII, ki je močno svetó živel, očitno s prižnice podaril vsa svoja dobra dela dušam v vicah.

Drugi nagib, da naj dušam v vicah prav veliko dobrega storimo, je ljubezen do bližnjega. Vsi smo zvezani z dušami v vicah v nekako bratovsko občestvo, in zato smo jim dolžni pomagati. Duše v vicah so naši bratje in sestre v Kristusu. Človeka, ki bi malomarno gledal, kako se muči pes, mačka, netopir, kača ali tudi le hrošč, muha ali druga žival, imenovali bi po pravici terdoserčnega in neusmiljenega. Kaj pa naj porečemo še-le o človeku, ki pusti, da se toliko njegovih bratov in sester muči, dasiravno bi jim lahko pomagal. Terpljenje duš v vicah je nepopisljivo hudo. Sv. cerkveni učenik Avguštin pravi: „Z istim ognjem se izvoljeni čistijo in pogubljeni kaznujejo.“ In na drugem mestu ravno ta svetnik pravi: „Tacih bolečin se ni še

noben človek zmisлил, dasiravno so sv. mučeniki terpeli strašne muke.“

Veliki katoliški modroslovec sv. Tomaž Akvinski pa pravi: „Najmanjša muka v vicah je težji nego največja v življenju.“ Sv. Ciril, patrijarh aleksandrijski, piše: „Vsak živ človek bi se dal raji do konca sveta z vsemi mukami sveta terpinčiti, nego samo jeden dan preterpeti v vicah.“ Sveti Bernardin terdi: „Med naravnim ognjem in ognjem v vicah je tolik razloček, kakor med naslikanim in resničnim ognjem.“ Sveta Magdalena Paciška, ki je v duhu videla vse to terpljenje in je svojega brata notri zagledala, je zaklicala: „Milost! Milost! Vse muke in terpljenja mučenikov in največji zemeljski ogenj so kakor raj, v primeri s tem, kar tukaj terpé.“ Zato pa je imel sv. kartuzijanec Dionizij toliko usmiljenje z dušami v vicah, da je dejal: „Bog mi je priča, da če bi človek, ki me je najhujše razžalil, bil zato v vice pahnjen, bi raji tisočkrat dal jaz svoje življenje, samo da bi onega rešil.“ In razun tega te muke, kakor mislijo učeniki, navadno dolgo terpé. Ali ni tu dovolj vzrokov, da pomagajmo ubogim dušam v vicah, zlasti pa če so bili naši stariši, bratje, sestre, soprog, soproga, prijatelj, dobrotniki!

(Dalje nasl.)

Ivan bogoslovec, vojak.

(Dalje.)

VI.

Žrebanje.

Janezek je doveršil z odličnim vspehom gimnazijo in modroslovje in se z največjo gorečnostjo poprijel bogoslovja. Z največjo navdušenostjo se je učil, ves vesel, da je zmeraj bližje svojemu cilju. Toda žalostna misel glodala mu je neprestano serce in mu kalila dušni mir. Bil je že v dvajsetem letu in delala se je postava na Laškem, da bodejo morali tudi bogoslovci, kakor drugi mladenči, odslužiti vojaščino.

Bil je visoke, čverste postave, brez kacega vzroka, ki bi ga po postavi rešil vojaške suknje. Kolikor bolj se ga je bal, toliko hitreje se je približal dotični dan. Janezek je šel k sv. obhajilu, se priporočil Devici Mariji in svojemu angelju varhu, potem pa se je podal v vrad, kjer naj bi žreb določil njegovo osodo.

Bile so ravno počitnice in zato ga je spremljala množica prijateljev in sorodnikov, ki so težko pričakovali izid srečkanja. Kar je bilo žensk, so se pa zatele v cerkev pred oltar blažene Device in so goreče prosile za dober vspeh.

V dvorani, kjer se je veršilo žrebanje, bila je strašna zmešnjava. Kričanje mladeničev, ki so se celo noč klatili po beznicah, in so sedaj hripavi, zaspani in pijani prišli k naboru, jokanje ubogih mater,

ki so se bale izida žrebanja in pretenje stražnikov, ki so morali miriti in krotiti to razdivjano jato, napolnovalo je dvorano. Tudi Janezek je bil v sredi med njimi v bogoslovski opravi in nihče se ni upal, mu kaj žalega storiti.

S trobo dá se znamenje, da se prične žrebanje. Komisar kliče mladeniče v abecednem redu in drug za drugim podajo se k posodi potegniti številko. Divje veselje ali obupno kričanje sprejelo je vsako številko.

Za Janeza so bili ti trenotki bridki, čem bolj se je čas bližal, bolj mu je utripalo serce. Čutil se je namreč poklicanega v duhovski stan, ne v vojaškega. Pa glej!

Komisar ga pokliče in tovariši mu naredé prostor, da je mogel do žarnice, kjer so se nahajale številke. Ko se prikaže Janezek, vzgleduje se vsa dvorana. Vsi željno pričakujejo, kako se bode z njim izteklo. Jeden vradnikov je svojemu sosedu pošepetal: „To bi bil pravi vojak!“ Z derhtečo roko potegne Janezek številko in jo dal laškemu komisarju, hoteč mu v očeh brati svojo usodo.

„Triintrideset,“ reče le-tá in se mu škodoželjno nasmešne.

Ko je Janezek to slišal, obledel je in dve solzici ste se mu zasvetili v očesu, — mislil je namreč: zdaj je šel moj lepi poklic, za kterega sem se pripravljval toliko lét. Na Mladolaškem namreč ni tiste vljudnosti, kakor je zdaj pri nas, ko se gleda na poklic mladenčev in so prosti, ako so se oglasili že prej za semenišče.

Vsem okoli stoječim je bilo žal in med seboj so govorili: „Ubogi mladenec! meni se v resnici smili.“ — Samo neki neotesanec, pijan robavs, ki je že poprej razsajal po vsih potih in pivnicah, se je tudi tukaj oglasil in zaničljivo zarenčal: „No, no,“ — porgljivo dejal: „lep vojak to!“ A ni še vsega izgovoril, že mu je nekaj priletelo na usta in mu pretergalo besedo. Se vé, da taki dokaz je nevaren; vendar ostalo je pri tem, ker tudi on je spoštoval Janezka, in le vino mu je navdihnilo, da se je hotel malo ponorčevati.

Janezek pa je bil umen mladenec, ki je znal tudi v svojo osodo vdati se, in tolažila ga je številka triintrideset, ker je sveto število, ko je Kristus umerl v triintridesetem letu na lesu sv. križa. In njemu, svojemu Odrešeniku, daroval je vso svojo žalost, ter potolažen odšel iz naborne dvorane.

Prijatelji njegovi so zatajevali lastno žalost, ter ga ljubeznjivo skušali tolažiti, on pa jim je vedno odgovarjal: „Pazienza! poterpljenje!“ — Bog hoče tako, in njegovi sveti volji se moramo ukloniti. Radovoljno moramo prenašati svoje križe in težave, kakor je tudi Kristus poterpežljivo nosil svoj križ.

Doma pa ga je čakal prizor, kateri mu je moral serce še veliko bolj pretresti. Blizu njegovega doma nabrala se je množica ljudi iz sosedstva, ki je željno in nesterpno pričakovala njegovega prihoda, da bi zvedela, če se je izšlo po njihovi želji, ali ne. Janez, da bi mu ne bilo treba preveč govoriti, je naprosil svojega tovarša, da je šel naprej in ljudem vse dovedal.

Domačini, zlasti starši, ki so želeli imeti Janeza bogoslovca in duhovna, so bili močno užaljeni, kakor si je lahko misliti. Janez pa je žalujoče tolažil, in poslednjič pridejo k zbranim še gosp. župnik jih po-

terdijo in potolažijo. Užaljeni materi pravijo, n. pr.: Nehajte vendar žalovati; bojim se za vaše zdravje. Ali ne zaupate več v milost in dobroto Božjo; saj tudi še ne vemo, kako bode! In ako je Janezka zadelo vojaščina, saj ni sam. Iz našega kraja jih je še več. Tudi pri vojaki je treba dobrih mladenčev, da drugim dajejo izgled dobrega življenja, ker je tam toliko bogokletja in družih grehov. Bog že vé, kaj in kako je prav za Janezka in za vas. Zato je treba upati v Božje usmiljenje in neskončno previdnost.

Te besede so starše in druge pomirile. Nato je župnik odšel in vzel Janezka seboj, ker je videl, da je v krogu domačih toliko bolj žalosten.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Škocijan pri Turjaku, 24. 6. Prejel sem 40 gld. milodarov za pogorelo podružniško cerkev sv. Jerneja ap. na Rašici po preč. knezoškofijskem ordinarijatu, ktere ste nabrali po „Danici.“ Za to Vam in blagim darovalcem naznanjam priserčno zahvalo. Bog vsim stotero poplačaj tukaj in tam v večnosti. Novi zvonovi se že krepko glasijo iz cerkvenega zvonika; a kadar jih slišim, mi tudi glasno pripovedujejo, da je še 294 gld. 50 kr. treba plačati gosp. zvonarju. Zvonik se tudi že krije, in tudi za njega bo zmanjkovalo še kakih 120 gld., toraj mi primanjkuje še nekaj čez 400 gld., da bi bila poravnana vsa škoda, po požaru cerkvi storjena. K tej podružniški cerkvi pripada le edina vás Rašica. Vaščani sami mi ne morejo pomagati, ker pred 6 leti jih je pogorelo 5, in zdaj s cerkvijo zopet 5 drugih posestnikov; drugi so pa večinoma le revni kajzarji, zraven tega pa letos zavoljo lanskih pičlih pridelkov terpé vsi pomanjkanje pri živežu. Toraj se derznem še enkrat zaupljivo prositi, naj bi Bog naklonil še kako usmiljeno serce, da s kakim milodarom še pristopi na pomoč pogoreli cerkvi na Rašici.

Jernej Kosec, župnik.

Potne čertice iz Bosne. (Dalje.) Nekoliko naj še povem o Bosni in nje prebivalcih, in to v zmesi, kakor mi je na versto došlo. Občudovanja veliko se je zgodilo v desetih letih pod vladavo avstrijsko, in to vsled okupacije.

Kdor je Bosno vidil in hodil ondod pred desetimi leti in jo vidi in skusi sedaj, mora se zares čuditi. Mnogo lepih, čverstih in dobro vravnanih cést vodi na vse kraje, mnogo se jih dela, mnogo jih je še v načertu. Ulice v mestih so vravnane in čedne, tu in tam prijetni nasadi drevés. Mnogo se je polepšalo v mestih, nove hiše, palače, javna in zasebna poslopja so postavljena, in se stavijo. Cerkve v mestih, selih, na hribih in po dolinah se vzdigujejo in kupijo proti nebesu. Šole se vredejujejo, vsakoverstne vstave napravljajo. Mnogo je že dogotovljenega, mnogo se izgotovljuje, veliko pa še čaka delavne roke.

Katoliška Cerkev napreduje. Gerčko-iztočna cerkev se bolj bistri, spregleduje. Turki niso več tako fanatični, nekako prijazni in bolj pohlevni. Kerščanom ni se treba več turčinom uklanjati, in kakor sužnji jim na službo biti. Vsi imajo jednako prednost, čast in pravice; samo da so turčini še prosti

veliko-posestniki; kristjani pa na njihovih zemljiščih tretinarji, ki morajo tretji del dajati pridelkov njim, turškim posestnikom; ipak jih turki ne morejo od posestva izgnati. Zamorejo se odkupiti in prosti posestniki postati, kar je že mnogo kristjanov doseglo in se tretinje rešilo. Upati je, da bode c. kr. vlada sčasoma tudi pomogla in vredila, da se še večina kerščanov tretinje oprosti, odkupnino turčinom polagoma izplača in kristjani postanejo popolnoma lastniki in posestniki. Potem se še desetina v primerne davke spremeni. Marsikaj več in mnogoverstnega, n. pr. krompir, repo, korenje i. t. d. bi kristjani radi sejali in sadili, pa se desetine bojijo; ko bi se v pladovih vzela, bi se še ne bali, ali zračuna se v denarjih; dotični sadovi se pa po prenizki ceni prodajajo, vselej pa se niti prodati ne morejo. Bolje in več bi se zemlja obdelavala, ko bi bila tretinja in desetina odzeta, ter bi se v primérne, pravične davke vsim jednako določila, po obsegu in dobroti zemljišča; onda bi vsi imeli bolj veselje k delu in obdelovanju zemlje. To bilo bi mnogo bolje za narod in vlado. Ravno zoper tretinjo in desetino se kerščanski narod naj bolj pritožuje, to ga naj bolj teži in žalosti; kar sem v Bosni, povsod sem to slišal od seljakov — kmetov. Turki se pa bojijo splošnjega davka in odstranjenja tretinje. Zanašati se je, da slavna vlada bode temu zlu po srednji in modri poti, po malem v okom prišla. — Povedati pa tudi je težko, koliko je pohujšanja prišlo v Bosno od vsakoverstnih spridencev, malovernežev, krivovernikov in brezvercev, ki so došli le zaslužka in kruha iskat. Mnogi priprosti, toda verni in dobri kristjani, so začeli versko-malomarno živeti, naučili so se mnogih pregréh, kakoršnih prej še poznali niso; mnogo malopridnega, duševno in telesno škodljivega so se navadili; tega se osobito po mestih mnogo vidi, čuje in skuša. Vsaktere národnosti ljudje se bodo naselili, tako bode naposled prava babilonska zmés, nastajali prepiri in zatiranja, zavisti in nesloga i. t. d. *)

Mnogi, tudi takovi, ki se mislijo in štejejo za modre in politične glave, mislijo in terdijo, da je koristno, potrebno in v dobro, ako se namešajo mnogoverstne in različne narodnosti v Bosno in Hercegovino; ali delalo bo to mnoge neprilike, vzrokovalo zla in pritežnosti. Slovenci! še ponavljam: Mnogi idejo z velikimi stroški v daljno Ameriko. Ali vam ni mnogo priličnija in bliže slavenska Bosna z rodovitno zemljo in obilnimi polji in pašniki? Kdor hoče priden poljodelec in živinorejec biti, more sebi in družini svoji blagostanje in zadostno kruha pridobiti. Nemci, Madžari in Italijani se naseljujejo; zakaj bi se Slovenci ne, katerim se doma terdo godí? Mar ni na Slovenskem v Avstriji premnogo revnih družin, ki imajo premalo zemlje, redno in zadovoljno se živiti s pičlimi pridelki njenimi? Je li mar potreba iz ptuje države pruske Nemce naseljevati v slavenske pokrajine? Nemci in drugi, celo ptujci, bodo zavzeli dobre prostore in rodovitna zemljišča, kakor se je v Slavoniji, Srijemu in Bosni že dogodilo in se še godí. Slovenci, bodete iskali boljših naselišč, pa jih več dobili ne bote.

Mnogi se bojijo turčinov, kakor otroci „bavbava“; mislijo, da jih bo turčin kar pogoltnil. Ko bi se družih, celo pri nas, ne bilo bolj bati, kakor

turčinov, bi še dobro bilo. Lahkeje se je s turčinom v Bosni pogoditi, poleg njega živeti in si pomoči, kakor poleg lakomnih, oderuških, zavidljivih, spridenih in lažnjivih kristjanov sedanje dobe v Evropi.

Istina je, da bili so turki grozoviti, dokler so bili v moči, na pol divji in bilo jim je od vlade turške puščeno vse bolj na prosto. Ne priča li zgodovina, kako so se (in se) tudi kerščani med seboj morili in klali, ropali in požigali. Kako so pa tudi kristjani nekđaj v vojskah ravnali; močnejši slabe podjarinovali in kakor s sužnjimi ravnali. To in enako so celo delali tudi kristjani kristjanom. Le pomislite francosko-prusko vojsko 1870 leta. Turčini so gerdo ravnali z drugoverci; še hujše in gerše pa je, ako verniki gerdo počno s svojimi sovorniki, kar pa turčini niso storili. Mislite si, ko bi pri nas tako prosto bilo, kakor so turki prej imeli v Bosni, gotovo še večji in gerji grozovitosti in hudobije bi se godile; malo kdo bi si bil življenja in inetja svest, kakove nagajivosti in krivice bi se počele; težje bilo bi živeti, kakor med prejšnjimi turki. Kako nesramne božjeropne tatvine se ravno zdaj godijo po cerkvah na Slovenskem! Ali niso ti božjeropni razbojniki desetkrat ostudniši od turčinov? (Dalje nasl.)

Tatvine. Ne le tatvine sploh, ampak tudi tatvine v zvezi z božjimi ropi, se grozno množijo. Vzemi v roke časnik; dan na dan čitaš: tatvina, pa spet tatvina! Mladina je vedno bolj razuzdana, in zlasti taki, ki so v šolo hodili, je djal star mož, so trikrat hujši, kakor drugi. Tudi drugih naukov, je pristavil, ne vedó, vse pozabijo; k meni, ki nisem latinske šole videl, je prinesel papirje iz kancelije taki, ki je bil v lat. šolah, da sem mu jih pojasnil. Šole nimajo blagoslova, dokler nimajo pravega temelja, dokler niso popolnoma na verski podlagi, dokler so šole ločene od Cerkve.

Razgled po svetu.

V Križevcih na Hervaškem, kakor se bere v „Kat. Listu“, bila je 23. jun. kerščena, obhajana in po sv. maši poročena judinja Josipa Rothgansova. To bode morebiti v marsikom obudilo natolcevanje, češ, zarad možitve se je dala kerstiti. Gosp. duhovni pastir Karlo Zloh pa temu oporeka in pravi, da ženitva je res pospešila njen kerst, ne pa vzrokovala, ker že davno prej kot na možitev mislila je na kerst. Njena sestra M. Marija Valburga Daniela, redovnica v Assisu, je bila kerščena že pred deset leti in šla je v samostan, in ta sestra jo je v pismih vedno nagovarjala, da naj se dá kerstiti, in v ta namen je vsak dan za njo molila; za Bogom tedaj je pobožna sestra v nji obudila željo po sv. kerstu; tako se je pokazal sad molitve in kronano je šesterno prizadevanje.

V deško semenišče v Travniku bosanskem, s katerim je sklenjena polna vel. gimnazija z osmerimi razredi, sprejme se to leto 12 mladenčev, kateri bodo z vsim popolnoma oskerbljevani. Morajo pa biti po rodu Bošnjaki ali Hercegovci, zakonski, lepega obnašanja in čisto zdravi, zmožni za uk, ki že znajo katekizem, brati, pisati in poštovati, nekoliko slovnice za sprejemno poskušajo.

*) Poslali so pa tudi mnoge barabe nazaj ali so šli sami, ko niso dosegli, kar so želeli.

Prošnje se pošiljajo — naj pozneje do 10. avg. — naravnost do vodstva v Travnik, in sicer s kerstnim listom, šolskim spričevalom, z zdravniškim listom, z naznanilom staršev, da sin želi biti duhoven, s poterdilom župnikovim, da je mladeneč vreden itd. Sinovi premožnih staršev, ki bi sami od njih plačevali in ima sin namen študirati na duhovstvo, se zamo-rejo sprejemati tudi nad omenjeno število. V gimnazijo hodijo tudi zunanji učenci družega vérstva, ki stanujejo kje v mestu; le-ti ne plačujejo nikakoršne šolnine in ne družih pristojbin. Tako naznanja višji škof verhbosansk, bolj obširno v Verhbosni 19. rožnika 1890.

Rim. (Konkordat s Srbijo.) Škofa Strosmajer in Milinović (Antivarski) pa P. Czok so bili poklicani v Rim, da bi apostoljskemu Stolu dali pojasnila o nekem konkordatu s Srbijo. — Slomškova bratovščina že davno moli za zedinjenje ločenih bratov, Bog daj, da bi se sad začel kazati tudi v Srbiji in Černogori, kakor se kaže v Bulgariji in Macedoniji. Pravijo, da so še velike pritežnosti; pa molitev vse premaga.

Rim. V konzistoriju 23. rožnika je bil zaznam-njan za dunajskega nadškofa dr. Gruša, in ime-novani so kardinali: Lisabonski nuncij, Van utelli; nadškof Ravenski, Galeati; škof Lozansko-Genevski, Mermillod, in knez in škof Krakovski, Dunajevski. Ta pot je bil konzistorij znamenit zaradi pričujočega velikega števila duhovstva in mladih duhovnikov vzhodnjega obreda: maroniškega, armen-skega in gerško-katoliškega. Ravnalo se je namreč o poterditvi novega patrijarha maroniškega, ktere-ga so nedavno izvolili nadškofje in škofje tega obreda, namreč, škofa v Balbeku, Msr. Hagga. Le-ta je kot svojega polnomočnika poslal v Rim maroniškega nadškofa iz Arka, kateri je v konzistoriju pozdravil sv. Očeta in zaterjeval vérnost in podložnost Maronitov do katoliške Cerkve.

Rim in Rusija. Listi naznanjajo, da so se ob-ravnave med S. Stolum in Rusijo zopet pričele in da je pooblaščenec Isvolski že prišel v Rim v ta namen. Toda med neogibnimi ruskimi zahtevami je tudi ta, da poljski škofje s papežem smejo obravnavati le s posredovanjem ruske vlade, pa da cerkvene vradnije v svojih vradnijskih obravnavah med seboj smejo obravnavati le samo v ruskem jeziku, zoper kar so pa Poljci že prej protestirali pri S. Stolu. — Dandanašnji svét se je obesil za svoj lastni jezik!

V Waldingu na gorenjem Avstrijskem 15. u. m. obravnajoči shod je izrekel živo obžalovanje nad tem, da ukljub izjave prečast. škofov in prizadevanja konservativnih poslancev oziroma na versko šolo doz-daj ni še nikakoršen vspeh dosežen, in ker je verska šola temeljni pogoj k splošnemu blagru, toraj shod izreka pričakovanje, da njihovi poslanci v državnem zboru ne bodo mirovali, dokler se ta namen ne doseže.

V Wörishofen-u pri župniku Kneipu je to dobo čez stotino duhovnov, ki se z merzlo vodo zdravijo. Tudi Linški škof Doppelbauer se je nekaj dni ondi mudil.

Mladolaska nenasitljivost. Škofu Viganskemu so laške vradnije poslednje leta njegove prihodke tako odščipovale (taxirale), da mu morajo zdaj po

dognani pravdi poverniti 3500 lir. Znamenito je, da prihodki škofovi so cenjeni na 1500 lir, razne taxe ali davki pa znašajo 1550 lir! Cerkvenim osebnostim se namreč na mervo prihodkov, kar jim je še ostalo, nakladajo tako raznotere plačevanja, da pri teh cenitvah skoro nihče ne vé, pri čem da je. Zraven tega je pri iztirjevanji polno samovolje na strani vradnikov.

Katedrala v rojstnem kraju sv. Pavla. Nov apo-stoljski vikarijat vstanovili so nedavno sv. Oče v Ciliciji (v Mali Aziji). Sedaj se tamkaj nabirajo mili darovi, da bi se zidala primérna škofijska cerkev v Tarzu, rojstnem kraju sv. Pavla. Bog daj, da bi se ondi kmalu vernili časi velicega sv. aposteljna!

Katoliki v Stokholmu praznovali so 3. novembra lanskega leta veliko svečanost, kakoršne že od refor-macije v Stokholmu ni bilo več. Apostoljski vikar mon-signor A. Bitter posvetil je namreč novo katoliško pokopališče. Dasiravno je bilo slabo vreme, vendar se je vdeležilo te katoliške svečanosti poleg skoro vseh katoličanov, tudi še več sto protestantov. Veselo znamenje, da se katoličanstvo ondod razširja, ker je treba novega pokopališča.

Kitajski cesar je sprejel zadnjič enkrat v za-sebni avdijenci katoliškega misijonarja P. Ignacija Werge-a, iz Ogerskega, ki je predstavil tako zvanemu „nebeškemu sinu“ nekaj kitajskih sirot, katere on vzgojuje. Cesar se je dalj časa prijazno pogovarjal z misijonarji in z otroci.

Razkolniški škof Mellus, povzročitelj velikega raz-kola na Malabaru, podvergel se je 1. junija 1889 apostoljskemu Sedežu in je bil oproščen izobčenja, katero so bili nad njim izrekli papež Pij IX. Spravo je posredoval kaldejski patrijarh v Babilonu. Škof Mellus je potem telegrafično naznanil svojim priveržencem v Trichooru, da se je spravil s sv. Cerkvijo. Sedaj ni še znano, če se bodo tudi ti sedaj pod-vergli svojemu pravemu pastirju, apostoljskemu vi-kariju sirsko-malabarskemu, prečastitemu gosp. škofu dr. Adolfu Madlycott-u, ali pa mislijo še nadalje ostati v razkolu.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec julij (mal. serpan).

a) Glavni namen:

Cerkev v vzhodnji Indiji.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

Pred ne še dolgim časom smo bili pozvani, da molimo za spreobrnjenje obširne kitajske države, več kot 400 milijonov njenih prebivavcev, ki blodijo še v temi in smertni senci. Razun v Kini pač ni teh nesrečnih nikjer v večjem številu kakor v vzhodnji Indiji, kjer je po naj novejšem štetji kakih 233 mili-jonov poganov. Da tem prinese luč sv. evangelija, to nalogo ima ravno kar na novo od sv. Stola vsta-novljena cerkvena vlada v vzhodnji Indiji.

„Komaj v kaki deželi naše zemlje, poroča nek misijonar pred dobrim letom v listih „Katholische Missionen“, se je kerščanstvo tako zgodaj in tako vstrajno oznanovalo; a vendar le tako malo se raz-širilo, kakor v vzhodnji Indiji. Saj par milijonov krist-

janov kar zgine med 200 milijoni prebivavcev. In vendar počivajo ondi kosti dveh apostolov, sv. Tomaža in sv. Frančiška Ks. Od dne prvega tje do časa njegovega čudodelnega naslednika in prav v naše stoletje ni manjkalo mnogoštevilnih in gorečih oznakovavcev sv. vere; zopet in zopet je kri serčnih mučencev napajala nerodovitna tla. Vidi se, da neizvedljiva skrivnost izvoljenja in zaverjenja vlada nad to deželo.*

Nevera, krivovera, razkolništvo, Brama in Buda, mohamedani in molivci ognja, angleški protestantje in cerkvi sovražni Portugalci so se združili, da obdržé nesrečno deželo pod prokletstvom zaverjenja; in ti poslednji, tako se zdi, so tudi novo ustanovljeno hierarhijo s prisiljenimi škodljivimi pravicami precej ob važnost pripravili. A mi imamo vendar le vzroka dovolj, da to novo napravo v zvezi z drugimi znamenji pozdravljamo kot jutranjo zarijo boljših dni in pričetega časa milosti in izvoljenja za vzhodno Indijo.

„Velikanski polotok, piše izveden misijonar, je prav blizo verskemu in socialnemu prevratu. Pod udarci evropske omike se kerči bramanska duhovska družba, v kateri so svoj čas Frančišek Ks., Janez Brito in mnogi drugi junaki oznanovali sv. evangelij. S čudovito poželjivostjo išče povsod vse poduka, in poganske neumnosti zgublajo več in več tal pred prostim raziskavanjem. Postave in nove šege hočejo omajati staro družinsko upravo. Veljava kast (neprekeršljiva ločitev stanov), zadnji zid, bo slednjič tudi padel.“

Ob enem opazujemo drugo čudovito gibanje vzhoda po marsikterih indijskih pokrajinah, pred vsem v deželi Bengalski. Govori se, da se je 100.000 paganov spreobrnilo v okraji Kota-Nagpore, in nehoté se mora človek spomniti časa sv. Frančiška in Janeza Britskega, ko sliši, da je ondi en misijonar samo v 14 dneh kerstil 10.000 nevernikov. Ta čudovita poročila spominjajo se častno tudi molitvenega apostolstva. Pobožnost k presv. Sercu kaže svoj mili vpljiv, in 2 „lista presv. Jezusovega Serca“, eden v angleškem jeziku in drugi v talmudskem, delujeta v njeni službi. Protestantje Angleške in združenih severno-amerikanskih držav neki darujejo vsako leto 30 milijonov za nerodovitna dela svojih pridigarjev. No, oni imajo moč in zemeljske zaklade, in ti milijoni izginejo pred milijardami Judeževega denarja, za ktere so prilično v imenu čez vse pregrešne trgovine Gospoda ajdom prodali in Ga še prodajajo. Mi pa hočemo radi darovati vinar ubožnosti in dar molitve, in sicer tem gorečnejše, ker tudi kakih 100 nemških, po kulturnem boji iz domovine izgnanih misijonarjev deluje za razširjenje Kristusovega kraljestva po vzhodni Indiji.

b) Posebni nameni:

11. S. Rembert. Severno-nemški misijoni. Vzbujenje kerščanske dobrotelosti. Več stavbinskih zadé.

12. S. Andrej Rinski. Tirolsko, posebno briksenška škofija. Sv. Detinstvo. Serca Jezusovega cerkev v Oberried-u.

13. S. Sila. Delo razširjanja sv. vere in posebno več oznanovalec sv. vere. Duhovne vaje in ljudski misijoni. Misijoni na Angleškem.

14. S. Bonaventura. Red sv. Frančiška. Razne šolske zadeve. Važno znanstveno podjetje.

15. S. Pompilij Marija Piroti. Bavarska kraljevska hiša. Bamberška škofija. Delavsko vprašanje.

16. Škapulirski praznik. Pobožnost k Materi Božji. Učna mladina med počitnicami in mnogo dijakov posebej. Zgubljen sin.

17. S. Aleš. Odvernjenje šibe božje. Več nesrečnih staršev in njih otroci. Več ženinov in nevest.

(Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Bolan hišni oče in gospodar, da bi jim ga Bog še ohranil. — Starši priporočajo svojega razuzdanega sina, da bi ga Bog na kaki način spreobrnil. — Oseba v velikih težavah, da bi jih Bog preložil. — Več preklinjevalcev za poboljšanje. — Dobrotnik dijakov priporočen v dušnih in telesnih potrebah.

Zahvale.

V nevarni bolezni sem se s polnim zaupanjem zatekla k sv. Devici Mariji Pomočnici in k njenemu ženinu sv. Jožefu in obljubila, ako ozdravim, da hočem po „Danici“ razglasiti. Izrekam tedaj dolžno serčno zahvalo Mariji Pomočnici in sv. Jožefu za nju pomoč.

B. B.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Mašniško posvečevanje za ljubljanske gg. bogoslovce bode letos 15., 17. in 19. julija. Iz 4. leta jih bo posvečenih 13, iz 3. leta pa 8. Skušnje v bogoslovji so se pričele 25. junija in bodo terpele do 12. julija.

Iskrice, zbirka pesemska in povestna za slovensko mladino, spisal g. Janko Leban, učitelj v Avberu pri Sežani, II. zvezek. Cena 15 kr., s pošto 17 kr. Prav podučna in mična knjižica za milo mladino. S takim blagom se po pravi poti olikujejo otročiči.

Za mesec rožnik (junij) nam je dijaška kuhinja od 110 mladenčev naložila davka 172 glđ. 82 kr. — Pri tem se pa že priporočajo novi za drugo šolsko leto! Prošnja: Ne delajte sile, ker ne vemo, če bo sploh še kaj z našo rečjo, ali ne; stroški so presilni. Molite mladenči, da nam ljubi Bog dobrotnike ohrani in novih obudi!

V Ternovem, na Notr., je od 1. do 2. jul. po noči umerl č. g. duhoven v pokoju, Ant. Kacin. R. I. P.

Kdaj naj se praznuje sv. Marjeta dev. muč., 12. ali 13. jul., ko jo „Pratika“ in Mohorjev „koledar“ imata 13., cerkv. ljublj. koledar pa 12. jul.? Odgov.: Obhaja se 12. jul. s ss. Mohorjem in Fortunatom vred. Tako naj bi se zopet vredila tudi „Pratika“ (in Mohorjev „koledar“, če morebiti v Kerški škofiji sv. Marjeta ni bila zmeraj postavljena na 13. dan julija).

Od sv. Lenarta, 28. rožnika. Imeli smo sveti misijon od 23. do 28. rožnika, v spomin, da je naša fara zdaj 100 lét stara. Hvala Bogu, prav lepo se je zveršil.

S Temnic na Krasu nam je poslal č. g. vikar Karol Čigon 8 glđ. 50 kr. za pošiljane preštempljane

marke za naslednje misijone: 2 gld. za misijone v Macedoniji; 2 gld. za misijone v Indiji; 2 gld. za odkup zamurskih otrok; 2 gld. 50 kr. za naj potrebniši misijone. — Bog plačaj verlemu gospodu tisučkrat ves trud za dobro stvar!

† **M. Kean**, prvi vodnik novega vseučilišča vašingtonskega, je med mertvimi. Ni še leto in dan, kar se je pričela ta slavna naprava, kateri za ljubo je ranjki zapustil škofijski stol, potoval v Rim in drugod po svetu ter iskal pripravnih moči za univerzo. Blizo Baltimora, sedeža kardinala Gibbons-a, se je nesreča dogodila na železnici, pri čimur je tudi on ostal mertev, bivši duša mlademu vstavu. Plačilo za veliko delo je tedaj hitro dosegel v nebesih. Bog pa je zopet pokazal, da človek je le orodje v Božjih rokah.

Maribor. Duhovnjico Tinje je dobil čast. g. Jan. Stanjko. Prestavljeni so čč. gg.: Jan. Bohanec iz St. Leonarda v Ljutomer; Ferd. Šoštarič iz Ljutomera v St. Leonard; Mart. Kralj od sv. Barbare v Vel. Nedeljo, Al. Vojsk od Vel. Ned. k sv. Barbari. — Duhovske posvečevanja bodo 21., 23. in 25. julija.

Za gospodičine učiteljice. V cerkvi Jezusovega presv. Serca v Gradcu bodo letos duhovne vaje od 15. do 19. julija zjutraj. Oglasovanja se sprejemajo že zdaj, n. pr. z napisom: An die Hochw. Vorstehung des Herz-Jesu-Klosters in Graz, Petersgasse 1. — Lepa prilika, da se prosi blagoslov božji za prihodnje leto.

Kazališčna kolera. Vedno gorijo kazališča; 30. rožnika ob 11ih ponoči je začelo goreti pod kazališnim odrom v Bruselju. Strah velik, ne manjša gnječa. Skakali so skoz okna; mnoge gospé so hudo poškodovane.

V Kerški škofiji. Preč. g. zlatomašnik David Pacher, dekan in župn. na Zgornji Beli, je postal častni kamernik sv. Očeta.

Duhovnjico mali Št. Vid je dobil čast. g. Dom. Ricinger, oskerbnik fare v Arijah; glavno faro Milstat pa č. g. Fr. Hasslacher, kurat v Zg. Milstatu. Od patrona prezentirani so čč. gg.: A. Aplen za Št. Jakob, Urb. Maklav za Št. Vid v Podjurski dolini, in Mat. Nessler za Galicijo.

Prestavljeni so čč. gg.: Jan. Harer, mestni kapl. v Št. Vidu, za provizorja v Arije. Č. g. Ferd. Neste, proviz. na Dobriču, gre v pokoj. Duhovnja Žipoljska je razpisana do 24. jul.

Dunaj. Podružnico Solnograške družbe za katoliško univerzo v Solnogradu so une dni sklenili na Dunaju v hotelu Zillingerjevem. Premagati je bilo treba nektare vradniške pritežnosti. Vdeleževanje je bilo prav veliko. Po navdušenih govorih gosp. cand. juris Hendle-a in gosp. Trabert-a je bila podružnica ustanovljena.

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev naše škotije: Iz Drage 7 gld. — Od sv. Križa pri Kostanjevici 16 gld. 50 kr. — Iz Javorja pri Litiji 8 gld. — Iz Ribnice zopet 2 gld. 65 kr. — Iz Soteske 15 gld. 10 kr. — Iz Smednika 25 gld. — Z Rovt nad Logatcem 41 gld. 96 kr. — Od sv. treh Kraljev 9 gld. 40 kr. — Iz Cerkelj pri Kerškem 15 gld. 80 kr. — Iz Šent-Ruperta 26 gld. 40 kr. — S Podgrada 11 gld. — Gospa Kušljan-ova 1 gld. — Iz Zatičine 10 gld. 30 kr.

Za dijaško mizo: S pristavkom: „Moj Jezus, usmiljenje!“ 5 gld. — Č. g. župnik Fr. Jare 2 gld. — Č. g. župnik Fr. Eržen 1 gld. — J. Z. R. 10 gld., da naj učenci molijo za dušno in telesno zdravje.

Za sv. Detinstvo: „Moj Jezus, usmiljenje!“ 5 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. župnik Fr. Eržen 2 gld.

Za cerkev Marije D. na Brezji: B. B. 1 gld.

Za misijone in dobre namene: Iz Žuženberga 30 gld. (Drugi dar. prih.)

VABILO

k naročilu na

„ZGODNJO DANICO“

za II. polovico leta 1890.

Eno naj bolj mučnih opravil za vrednika je — vganite, katero?... Vabilo za naročevanje pisati. Častiti in visokočastiti naročniki, dobrotniki in prijatelji! blagovolite terpinčenemu vredniku polajšati to delo in brez odlaganja in daljnega priporočevanja poslati naročnino za drugo polovico leta 1890, namreč:

2 gld. 20 kr. za pol leta, ali pa 1 gld. 20 kr. za $\frac{1}{4}$ leta po pošti prejeman; ali pa za v tiskarni prejeman 1 gld. 80 kr., ter za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr.

To pa le tisti, kateri niso za celo leto že naročeni, ali ki na novo pristopijo, kakoršnih bodi vsaj dva tisuča!

Za prinašanje na dom se plača 40 kr. na leto. Posamezne številke po 10 kr. Za spremenjenje napisa med letom 15 kr.

Naročnina se po naj cenejši poti poštnih nakaznic pošilja pod naslovom: „Blaznikova tiskarna v Ljubljani.“

Vredništvo in založništvo.